

המועצה המקומית תל-מונד

תל-מונד מקום של חינוך

פרוטוקול וועדת איכות הסביבה מתאריך 10.07.2023

נוכחים:

אילה רבין - יו"ר וועדת איכות הסביבה
אריק דושי – מרכז הוועדה ומנהל אגף תפעול
רותם ריעני – חבר מועצה חבר וועדה
עוזי סגל – נציג ציבור חבר וועדה

נעדרים:

אבי אליהו – חבר מועצה חבר וועדה
דוד חיות -חבר מועצה חבר וועדה
דביר מנהימר – נציג ציבור חבר וועדה

מוזמנים:

תהילה מימון – מנכ"לית המועצה בזום בנושא התייעלות אנרגטית

סדר היום שונה בשל אילוצי לוי"ז של תהילה מימון והתחיל בנושא 2

2. התייעלות אנרגטית.

תהילה מימון – לאחר סיום התקשרות לייעוץ התייעלות אנרגטית כוללת, נבחר היועץ מייסרה מחג'נה מחברת אפסילון שילוזה אותנו. זהו פרויקט בעל ערך לשמירה על איכות הסביבה, קיימות וחיסכון כספי למועצה. יועץ שביצע פרויקטים בכמה רשויות שהביאו לחסכון משמעותי של מאות אלפי ש"ח בשנה שעשויים להתפנות לתקציב השוטף ולצרכי הישוב.

במסגרת הפרויקט יקודמו הנושאים:

- גגות סולריים על מבני ציבור, קרוויים של מגרשי ספורט ומקומות נוספים וכד' שימופו לצורך הפקת אנרגיה ואלמנט לאגירת חשמל, לצורך מכירת החשמל לחברת חשמל לפי התעריף הגבוה.
- עמדות טעינה לרכבים.
- בחינה מיפוי והחלפה של מזגנים חסכוניים באנרגיה.
- שליטה חכמה בחשמל.
- פרויקט צמצום הטמנת פסולת ע"י טוחני אשפה.

אנו נמצאים בשלב של מיפוי ובחינה ע"י היועץ שלאחריו נגבש את התוכנית לביצוע עליה נעדכן בהמשך.

חברי הוועדה ברכו על המיזם וביקשו לעדכן ולשתף בצמתי הפרוייקט.

המועצה המקומית תל-מונד

תל-מונד מקום של חינוך

1. נושא הטמנה

אילה רבין: נושא שחשוב היה לי ולאריק להעלות שיש לו משמעות בהיבטים של איכות סביבה קיימות וחסכון כספי לרשות.

- מצגת שלא הוצגה בשל בעיה טכנית, אילה רבין הציגה בע"פ ובוצע עליה דיון:

הנזקים בהטמנת פסולת ותרומה למשבר האקלים

▶ **זיהום אוויר** – פליטת גזים רעילים מתאן מריקבון בתנאים אנארוביים, המגבירים את אפקט החממה ותורמים למשבר האקלים - התחממות כדה"א, בצורות, הפרדת קרחונים, שיטפונות.

▶ **זיהום מי התהום והקרקע** – הפסולת המוטמנת מזהמת את הקרקע והנוזלים יוצרים תשטיפים המחלחים למי התהום.

▶ **תפיסת שטחים פתוחים** – כמויות הפסולת גדלות משנה לשנה ותופסות שטחים

▶ **עומסים בכבישים וזיהום אוויר** – ע"י המשאיות הרבות שמובילות את הפסולת למטמנות וגורמות לזיהום אוויר.

החזון בעולם ובארץ מעבר מכלכלה לינארית למעגלית

המועצה המקומית תל-מונד

תל-מונד מקום של חינוך

המודל המנחה המקובל בעולם לתכנון מדיניות ניהול הפסולת
מגדיר סדר העדיפויות לטיפול "בפסולת"

הפחתה צריכה כגון:

- ▶ הקטנת תרבות הצריכה (קניות, שינוע)
- ▶ הפחתת צריכת בשר וגידולים נלווים
- ▶ השאלה
- ▶ ועוד

שימוש מחדש כגון:

- ▶ תיקון
- ▶ מיחדוש
- ▶ יד שניה
- ▶ ועוד

המועצה המקומית תל-מונד

תל-מונד מקום של חינוך

מחזור כגון:

- ▶ חוק הארזות - פח כתום.
- ▶ מחזור זכוכית – פח סגול
- ▶ מחזור נייר – פח כחול
- ▶ מחזור קרטון
- ▶ מחזור ביגוד

קומפוסטציה לסוגים השונים

- ▶ בעלות פוטנציאל לשמש כחומר גלם להפקת אנרגיה...

בארץ ובעולם

- ▶ החדשות הטובות - עדיין ניתן למנוע את תרחישי האימים של משבר האקלים לפני שנגיע אל נקודת האל-חזור...
- ▶ שיעורי ההטמנה בישראל גבוהים במידה משמעותית ביחס לשוק הבינלאומי ועומדים על קרוב ל- 80% ביחס לעולם אירופה כ- 33% ממוצע 44%.
- ▶ ישראל שמה לה למטרה להפוך את כלכלת מדינת ישראל עד שנת 2050 מכלכלה לינארית, בזבזנית בצריכת משאבים ומזהמת, לכלכלה מעגלית השואפת לאפס פסולת

המועצה המקומית תל-מונד

תל-מונד מקום של חינוך

מתבצעות השקעות משמעותית בפיתוח התחום בעולם ובארץ מדינת ישראל בפרט בשנים האחרונות הניעה מספר מהלכים אך עדין יש פערים

הפערים המרכזיים	המהלכים המרכזיים שבוצעו בישראל
חינוך והטמעה	חקיקה ורגולציה
מחסור בתשתיות מרכזיות (בדגש על מקטע המיון)	הקצאת תמיכות כספיות במתקני מיון וקצה
אי פיתוח מלא של מקטע הפקת אנרגיה מפסולת	קידום הפרדה במקור
	העלאת היטל ההטמנה

המוטבציה לצמצום הטמנה

- ▶ צמצום בפליטת גזי החממה
- ▶ הפחתת זיהום הקרקע והאוויר
- ▶ הפחתת תפוסת הקרקע
- ▶ חיסכון במשאבי טבע
- ▶ ולא פחות חשוב עשוי להביא לחיסכון כספי למועצה ע"י צמצום כמות הפסולת העירונית (שינוע, היטל הטמנה והפחתת עומסים)

המועצה המקומית תל-מונד

תל-מונד מקום של חינוך

פסולת יותר מבקבוקים וזו הבעיה שעלולה להיות גם באשפתונים אלו. אנו שוקלים לפנות מיכלים אלו.

יחד עם זאת הוצבו מתקנים למחזור בקבוקים בחלק מבתי הספר שהסכימו לכך. שם זה מנוהל ומתוחזק על ידם בהצלחה. מעבר לחינוך למחזור, הכספים בגין הפדיון על המחזור שמבוצע עצמאית על ידם, מופנים לפעילויות חברתיות שלהם.

חברי הוועדה: בנושא צמצום הטמנה, יש חשיבות לביצוע מערך הסברה מסודר בנושא ע"י המועצה, דרכים לצמצום הטמנה ולתקצב זאת.

עוזי סגל: שיתף את הוועדה וסיפר על הסטרטאפ אותו הקים עם שותפים להפקת אנרגיה מפסולת אורגנית באמצעות חום במרחבים ציבוריים.

חברי הוועדה ברכו על מיזם הסטרטאפ של עוזי וחשיבותו, איחלו הצלחה ואריק ציין שככל והדבר יבשיל נשמח לבחון אפשרות לפיילוט ראשוני אצלנו.

המלצות הוועדה:

- צורך בבחינה מעמיקה של נושא צמצום הטמנה במסגרת פרוייקט התייעלות אנרגטית, כולל בחינת הוספת מתקני קומפוסטציה למעוניינים בבתי תושבים.
- תקצוב וביצוע מערך הסברה מסודר ע"י המועצה, בנושא דרכים לצמצום הטמנה בשנת 2024 (טוחני אשפה, קומפוסטציה, מחזור, צריכה נכונה וכד').

3. פיילוט גינות בר קיימא.

אילה רבין: בהמשך להמלצת הוועדה למועצה, לבנייה וקידום תוכנית להפחתת השימוש בקוטלי עשבים ביישוב וקידום גינון בר קיימא ולאחר אימוץ המלצות הוועדה ע"י המועצה וגיבוש תוכנית פעולה. המועצה הגדילה לעשות ובצעד מחייב חתמה על אמנה עם "אדם טבע ודין" שעקרונותיה תלויים בכניסה לבניין המועצה. אנו המועצה הרביעית החתומה על אמנה זו והראשונה שאינה עיר!

אריק דושי: בהמשך למהלכים שבוצעו עד עתה של הפסקת שימוש בקוטלי עשבים במדרכות ושימוש בחלופות והפחתה משמעותית בשימוש בגינות תוך העדפה של חרמוש ניקוש וקלטור. ע"פ המלצת היועצות וע"פ המלצת "אדם טבע ודין" והאמנה שנחתמה איתם אנו מקדמים פיילוט של גינות בר קיימא בשתי שכונות ההרים ואבני חן. לקחנו שכונות בעלות וותק שונה ומגוון אוכלוסיות, שכונות שנדרש בהם ממילא שיקום מחדש והקמה של ערוגות/שצ"פים. בכדי שנוכל להתייחס כיחידה וללמוד ממנה לכל הישוב על גינון בר קיימא. כולל הכנה, שיקום מערכת השקיה, שתילת צמחיה מתאימה רב שנתית ברובה, שימוש ברסק גזם, גיזום נכון תוך שימוש בעקרונות גינות בר קיימא שתורמת לפחות צמיחה של עשביה וצמצום השימוש בקוטלי עשבים בשטחים מגוננים ועוד.

הדבר דורש השקעה כספית ראשונית בטווח הקצר שעשויה להביא לחיסכון בטווח הארוך. לצורך התחלת הפיילוט יש צורך בהשקעה ראשונית ובמהרה.

המועצה המקומית תל-מונד

הוגש תב"ר שעלה על סדר היום במליאה לאישור כבר פעמיים שלצערנו לא אושר ע"י חלק מחברי המליאה. אנחנו נשוב ונגיש ואם לא יאושר לא נוכל להתקדם בפילוט.

אילה רבין:

בתהליך זה שעברנו ולהיכן שהגענו תל מונד כבר מיקמה את עצמה בין 20 הרשויות העוסקות בהפחתת השימוש בקוטלי עשבים וקידום גינון בר קיימא, מתוך 257 רשויות, ובמטרה ככל שניתן, להצטרף ל-20 שהפסיקו ואף בצעד מחייב חתמה המועצה על אמנה עם אדם טבע ודין שעקרונותיה תלויים על קיר המועצה, אך ככל שלא יאפשרו תקציב לקיום המהלכים הנדרשים, הדבר מחבל בתהליך ועלול לפגוע בתוצאות. שכן הפחתה ועל אחת כמה וכמה הפסקה, דורש הקצעת משאבים לפתרונות ידידותיים לסביבה שיתנו מענה ושירות לתושבים.

המועצה עשתה דרך ויש עוד דרך לעשות וראוי שהדבר יעשה באופן נכון, בכדי שיוכל לתת מענה שיתקיים ויתפקד לאורך שנים למען הדורות הבאים.

4. שיתוף פעולה עם "הנהגה ירוקה"

אילה רבין - "הנהגה ירוקה" היא קבוצת תלמידים מתנדבת בחטיבה הצעירה של בית ספר רבין, בניהולה הילי קנר שעושה עבודה נפלאה בנושא. ההנהגה ירוקה רתומה לעשייה למען קידום נושאים למען שמירה על איכות הסביבה ומיזמים קהילתיים. אריק ואנוכי כנציגת הוועדה נמצאים בשיתוף פעולה איתם לקידום נושאים כגון הסברה לתלמידים בנושאי מחזור, מודעות לניקיון, איסוף צואת כלבים ושמירה על הסביבה. חברי ההנהגה עסקו השנה בין השאר בהסברה על חשיבות איסוף צואת כלבים בכיתות בליווי שלנו יחד עם מצגת שבנינו. עצם ההדרכה על ידם מכשירה אותם כשגרירים בנושא, מעצימה אותם ומגיעה לאוזניים קשובות, דווקא כי היא מבוצעת ילדים לילדים. זה נתן להנהגה טעם של עוד ורצון להמשיך ולבצע הסברה בנושא זו ובנושאים נוספים בתחום ואנו נמקסם ונמסד את זה לשנה הבאה.

- לקראת שנה הבאה – נערכה פגישה לתאום ציפיות עם מנהלת מחלקת החינוך מאיה גבעון והילי קנר לצורך בניית תוכנית לקידום הסברה בנושא שמירה על איכות סביבה ניקיון חשיבות איסוף צואת כלבים וכד'. תואמה פגישה נוספת בקרוב לצורך התווית מערך מסודר ל"ז" ושיתוף פעולה.
- אנחנו עדיין ממתנים לקול קורא בנושא חינוך לאקלים שעשוי לסייע רבות באילוצי התקציב המצומצם.

5. עדכונים שונים נוספים:

המועצה המקומית תל-מונד

אילה רבין:

- איסוף צואת כלבים:

- בוצעה הסברה בכל גני הילדים באמצעות תל"ן אילוף כלבים.
- בוצעה הסברה בכל שכבת ג' בבתי הספר. עלה הצורך ע"י מנהלת מחלקת החינוך לשבץ מראש בתוכנית הלימודים בשל אילוצי תוכנית לימודים, לשם המשך תבנה תוכנית יישום לשנה הבאה כפי שפורט קודם.
- בנוגע לסלוגנים לא הייתה הענות או ריכוז של סלוגנים לצורך שילוט. וכן היות והתקציב לשנת 2023 אושר רק ביוני ולא אושר במלואו סעיף השפע שהתבקש, יישום השילוט יתאפשר בתקווה בשנת 2024 במידה ויאושר לכך תקציב.

המלצת הוועדה:

ייעוד תקציב לצורך קמפיין מודעות איסוף צואת כלבים ושילוט.

- הדרכה בנושא משבר האקלים למטה המועצה:

- מתוכננת הדרכה למטה בנושא משבר האקלים – להכרה והעלאה למודעות של הנושא וחיבור בעלי התפקידים לנושא בתחום עיסוקם. יועבר ע"י הרשת הירוקה. (הנדסה, שפע, חינוך, הנהלה ועוד)
- נאמני ניקיון – נערכה פגישה עם קרלוס פיצוטקה ראש אגף אכיפה של המשרד להגנת הסביבה וישעיהו סירקיס מנהל מערך נאמני ניקיון והנושא נבחן משפטית בהתאם לממצאים נעלה בפני הוועדה.
- צו הקנסות – חוק העזר – עודכן צו הקנסות של חוק העזר בתחום איכות סביבה וממתין לאישור משרד הפנים.

תודה לכולם הישיבה ננעלת.

אילה רבין

חברת מועצה ויו"ר הועדה

המועצה המקומית תל-מונד

תל-מונד מקום של חינוך

עותקים: ראש המועצה לין קפלן
מנכ"לית המועצה – תהילה מימון
אריק דושי – מרכז הוועדה ומנהל אגף תפעול
חברי וועדת איכות סביבה